

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, РОДИТЕЉЕ И ВАСПИТАТЕЉЕ.

У Београду 8 Јула 1875.

Број 24

Изази четири пута
у месецу.

Претплата се шаље уредиштву.
Уредиштво је у богословији.

За све српске крајеве стаје на год.
60 гр. или 6 еор. на по год, 30 гр.
или 3 еор. на три мес. 15 гр. или 1
еор. и 50 нов.

Год. II.

Посвећење протe унијатског Маркела за православног јепископа у Русији.

И опет нам руске новине „Москов. Вѣдом.“ у броју 148 донеше радостан глас, а наиме: да је руски св. Синод изабрао и, при највећој свечаности, посветио за јепископа проту Маркела Попеља, бившег унијатског вероучитеља у Лвову.

Руси су, као што нам новине јављају, врло радосни били избору оца Маркела за јепископа, те с тога место за посвећење одређено буде Исаковска саборна црква у Петрограду. Обично су јепископи посвећивани у Александрo-Невској лаври; а посвећење оца Маркела из почасти, насрам многобројних заслуга и трудова његових — односно повраћања унијата — Русина у наручја наше мајке — св. православне цркве свршило се у саборној цркви са највећом свечаношћу и величанственим церемонијалом. — На тај дан Исаковска саборна црква својим величанственим сјајом и привором привлачаше очи многобројних побожних душа. Из јутра рано са свију страна руске престонице стицаше се народ ка овој величанственој цркви и за кратко време напуни се не само огромна пространа црква, него још и порта

црквена. У 9 $\frac{1}{2}$ часова пре подне дође у цркву и више духовенство, које је тај свечани обред имало да изврши над изабраним оцем Маркелом, а наиме: митрополит Петербуршки г. Исидор, архијепископ Воронежски г. Серапим, члан св. Синода архијепископ Василије, два викарна митрополита петрбургског јепископи: г. г. Пеладије и Хермонген. У цркву је дошло и сво више петрбургско племство и чиновништво са највишом интелигенцијом руске престонице. Овај свечани акт спроведен је ораторским речима и од једне (посвећавајуће) и од друге (посвећене) стране, од којих саопштићемо нашим читаоцима само реч посвећеног, из које ће моћи поштовани читаоци судити, зашто се Руси тако радују томе избору и посвећењу честитог оца Маркела. По свршетку литургије и хиротоније оца Маркела г. Исидор, митр. Петрбургски почаствује новопосвећеног јепископа са орденом св. Ане степена I-г. Ово одличје дато му је с тога, да би што више значаја дали овом догађају и избору оца Маркела. Сва ова свечаност произвела је дубок утисак на све присутне при овом свештеном акту. Новоизбрани јепископ Маркела представља човека са врло великом енерђијом који даје велику наду, да ће умети руководити православном паством и црквом на западном крају Русије. — И он заиста има све, што је за једног ваљаног архипастира неопходно, а то се можемо уверити из кратког нацрта његовог досадањег живота, а и из речи, које је он при посвећењу и при првој посјети своје Бого-спасајеме јепархије казао.

— Отац Маркела још у младости својој обећаваше ваљаног учитеља и књижевника. Он је са одличним успехом и примерним владањем свршио филозофски факултет на Галицком универзитету, који започео беше на Бечком универзитету. По свршетку наука он се прими вероучитељства и за учитеља руског језика у Трнопољској а потом у Лвовској гимназији и ту је дужнос на велико задовољство и ученика и народа пуних 15 година часно вршио. У току тих година

појавише се на свет његови многобројни књижевни радови а нарочито у опсегу духовне књижевности (морално богословље, скраћена литурђика, опширна литурђика, духовни часопис „Недеља“ и т. д.) 1866 год. он је дошао у Русију на позив државне комисије, која беше одређена за старање око ширења народне просвете у царству пољском, и буде постављен за професора Холмске богословије, а 1868 г. већ беше наименован за члана Холске јепархијалне конзисторије. Ван сваке је сумње, да је отац Маркела учествовао у присаједињењу унијата ка нашој православној цркви. Отац Маркела после кратког времена по посвећењу за јепископа одпутовао је у своју Љубљанску јепархију и он данас тамо проповеда слово божије и служи православно-источну цркву, славећи Господа што је целу своју постигао и хиљадама своје браће из заблуда извео и на прави пут их упутио.

Ево његове беседе, коју је говорио кад се пастви својој јавио :

„Глава тебе, Бог, показавше нам свет!“

У прво доба хришћанско, Хришћани проводише целу ноћ у очи великих празника у цркви на молитви, а кад рујна зора казиваше блиско наступање дана, онда свештеник преузносећи у хвали Творца за јављење светлог дана у јављеној већ светлости вере, усклицавао је: „слава тебе показавшему нам свет.“

Како да не ускликнемо са тим речима данас и ми, — ми, који после дуговековног *бдења* празнујемо свечаност, која обраћа на се пажњу целе западне цркве — оне цркве, која нас је на свагда из свога наручја испустила; свечаност, која ће зарадовати сву источну цркву, *јер њен блудни син, који беше мртав — оживе, беше залутао, па се нађе*; свечаност, која изазива да Богу благодаримо како за светлост вере која нас обасја тако и зато, што Бог показа на нама самима, како света сила православља привлачи к себи све оне који

траже истину и спасење: „Глака тебѣ показашемъ намъ скѣтз!“

Било је време кад су наши предци, као и остали православни, веровали ту исту веру, молили се у једним и истим црквама, примали једна и иста таинства и кад међу њима не беше никакве разлике не само по происхођењу но и по вери. Двеста осамдесет година протекоше како је то јединство крви и духа недозвољеним начином нарушено. А ко га наруши? Да ли предци наши? О! не. Њих навукосе на превару, њима наметнуше мреки за њих јарам *уније*. А ко то учини? Ко?... Распаљено високоумље и ненаситљиво властољубље Рима. Оно прекиде ту велику, ту природну и благодетну везу нашу с руским православљем.

Но и поред свега тога, предци наши опет останадоше верни чувари чисте, православне науке, и радије пристадоше да трпе притисак и гоњења од хитрости и коварства језуитско-шљахетске политике него да промену веру отаца својих на папска новоучења. Данас се ми умисмо у *купели Силоамској* и прогледасмо, а прогледавши познадосмо и оне обмане које одвукосе својим таласима предке наше у таму римских заблуда и изопачења. „Глака тебѣ показашемъ намъ скѣтз!“

Но каквим брениѣмз (блатом) угодно беше Господу да помаже очи ума нашег те да виде боље? У почетку владавине своје, папа Пије IX-ти писа православним јепископима цркве источне и зва их на свој лажновасионски сабор ради сједињења с римском црквом. Православни патријари послаше му у одговору посланицу своју, у којој јасно изложише да нису они, већ да је папа шкизматик, те с тога и треба да се он, а не они, враћа у крило једне, свете, саборне и апостолске цркве.

Па да ли тај братски савет источних патриара нађе одзива код римског патриара? Не! Он се преуздиже срцем и у заносу свог ума рече: „*На небо къ ииетцз се; изнад звезда небеских мету къ иресто мој; сешку на гору високу,*

и на горе високе што су к северу: уздићу се изнад облака небеских и би ћу раван свевишњем“, па затим одма удиви хришћански свет обзнаном новог, богохулног догмата о папској непогрешливости. И само небо устаде против властољубивих и охолих заискивања римског папе и предаде владавине његове у руке најстаријег сина цркве западне итаљанског краља. Западна црква заљуља се у основу своје и препуче на двоје давши живот старокатоличанству.

У прошлој пак години Папа Пије IX-ти обрати своју брижљиву пажњу и на руске Унијате. По примеру својих предходника, који више пута средством својих римских свештеника и монаха мутише и бунеше Пољску, он издаде *Енциклику* (посланицу) којом руши услове уније, заповеда да се изопачавају источни обреди, које нам оставише врли предци наши, и узбуђује да се не покоравимо властима већ шта више и да се бунимо против Русије.

Зар је могла наша савест да пристане на такве захтеве папске посланице? И заиста ми се сетисмо оштре речи Господа нашег Исуса Христа против фарисеја, у којој он узвличе са тугом. „Јерусалиме, Јерусалиме, ти поби пророке и камењем затрпа посланике своје! Колико пута хтедох ја скупити децу твоју, као што кокош сћукава пилиће своје под крила — но ви не хтедосте! С тога јављам вам да ће кућа ваша остати пушта.“ И ми се сетисмо историје несрећне Уније, која у течају дугих векова истребљаваше једног по једног од синова Холмске Русије, и дигосмо тужан глас заједно са царем Давидом к милостивом и човекољубивом Господу: „Открыи очи наши и уразумѣемъ чѣдеса ѿ закона твоего.“

Да, историја холмске Русије — то је историја многострадалног Јова. Мирно и тихо пролазаше живот Руса у Привислинском крају. Деца њихова живљаху у љубави и дружби, а куће њихове напуњене беху изобилним и богатим плодовима, дечицом и сваким божијим благословом. Римско-

пољска политика узмути њихову тиху домаћу срећу и навуче на њих страшно искушење. Пољска завладав са тим крајем, уведе у место постојећег реда, свој перед, наметну јарам на Руски народ и унизи га до скота; латински попови, сејући раздор и мржњу у породицама, обраћаху православне у Рим-папину веру и Русе претвараху у Пољаке; Јевреји узеше под закуп храмове и никога од православних не пуштаху у њих да децу крсте и умрле своје опоју, док за то не плате најпре њима за улазак, а после свештеницима за чинодејство. Тешке и непрекидне ударе наносаше Пољска Русима надајући се да преломи чврстоћу и постојанство руских људи. И заиста, таким наметом Руси беху поражени до крајности своје душе. И много, много претрпеше они, као што је негда трпео праведни Јов у мукама и губитцима. Нико нехте да се сети за њих а камоли да им пружи руку помоћи. Они сами тек знаћаху за своју тугу и за своју несрећу.

Па дал су са тим завршене беде и невоље Русије? О кад би биле са тим довршене! Али не; оне су се одпочеле и наставиле још јаче и грозније. У Русију долази римска Унијаи говорихолмским Русима: „Шта ви још чекате и нашта изгледате? Прекрстите се па умирите!“ Но холмски Руси и ако беху свакојаким невољама притиснути, са уздахом у срцу, са сузама у очима и вапајем к небу радо ићаху у разрушене своје храмове и молећи се по унијатски, молише у исто време Господа да их заштити од пакосних истребитеља. Затим долажаху к њима по примеру Јовљевом пређашњи пријатељи њихни са различних места и крајева, е да би их како утешили и развеселили. Но на први мах они нису могли ни да их познаду а кад ближе загледаше у ране срца њихова, они заненише од ужаса и ни једне речи не могаху дати им за утјеху и успокојење. Али зато холмски Руси — окружени дуговременим тешким околностима — научише се јуначки сносити и трпети муке и патње, а кој^е

У осигурао себе у трпљењу, тај је осигурао себе и у нади: „пре-терпѣкий до конца, вели Спаситељ, той спасенъ будеть.“ На последку где изнемогава снага и моћ људска ту се јавља на помоћ снага и моћ божија. И заиста Бог примора холмске Русе да се смире пред неизбежном судбом својом, по зато их данас награђује за све њихове велике губитке повраћајући их у крило православне цркве и у наручја руске браће.

Православна руска браћо наша! Примите са љубављу у наручја ваша драгу браћу вашу, која вам се данас у јединство повраћају и која беху од вас одступила не по својој кривици већ по кривици злоковарне и лукаве политике Рима, и заборавите на свагда нехотично заблуђење наших предака. „*Коме се много опрости, тај ће много и благодарити и срцем бити привезан*“ учи нас небески Учитељ.

„*Сѣкшии слезами, радостію пожнѣтъ*“ вели св. писмо. Данас долази време, кад холмски Руси могу да обришу дуговековне своје сузе. Данас се настанило међу нама царство небеско, које је налик на оно семе о коме Спаситељ вели, да је посађено руком човековом по заливано и орошавано невидљивом снагом природе, израсло и развило се, да и самог сејатеља удивљава — како је и одкуда је израсло! јер земља сама од себе производи најпре зелен, затим клас, па после и пуно зрно. А кад сазре до рода, човек спрема срп, јер настаје жетва.

Велики сејач Русије Августејши Монарх бацио је семе својих благодјејања и доброте на земљиште срдаца унијатских и оно је пало на добру и приправну земљу, те заливано благодатју божијом донесе плод *православља*. Док трага буде холским Русима, деца њихова молиће се Богу за свог цара ослободитеља и просветитеља, и вечно ће гаити у срцу безграничну љубав и благодарност наспрам Његовога Императорскога Величанства, који благосклоно прими наши депутацију и одобри наше сјединење, послав нашој цркви сабор-

ној богато обићене иконе, те да тиме још боље овековечи свој спомен међу нама.

Но шта да кажем вама, који до сад бесте унијати? После оног чудног догађаја, кад Исус Христос са пет хлебова нарани у пустињи Витсадској пет хиљада људи, он се сакри од народа јер га шћаху да извичу за цара, а ученицима својима заповеди да се превезу на другу страну језера генисаретског. Но нестигоше они ни до пола језера, а на језеру се појави страшан супротан ветар; море поче да се таласа и ученици целу ноћ незаспаше од страха. Видећи ово Господ пође к њима по води. Ученици се охрабре и Петар узвикне: „Госпode! ако си то ти, дозволи ми да по води к теби дођем?“ „Дођи“ рече му Господ. Петар изађе из лађице и пође к своме учитељу; но видећи око себе јаку далгу уплаши се на мах и почне тонути. „Госпode, повиче он *сиаси ме*.“ Господ му пружи руку и рекне: „слабоверни, зашто си се посумњао у моћ моју?“

Омиљена ново-просвећена браћо моја! Море људскога живота пространо, је и бура страсти кици у њему. Но лађица свете наше православне вере превезтиће нас и по пространој бури светскога мора ако се само не будемо сумњали у могућство Исуса Христа, који је једини глава цркве наше, и који се нама обећао, да ће с нама бити до свршетка века. Дајте дакле да на њега наслонимо наше наде у тренутку горких искушења, и да свагда кад год нам се јави тешка нужда, имамо на уму речи апостола Петра: „Госпode, коме ћемо ићи ако не к теби? У теби су речи живота вечнога, и ми познадосмо и уверовасмо, да си ти Христос, син Бога живога.

Наше поновљено сједињене с православном црквом десило се случајно 11 Маја, на дан светих равно-апостолних светитеља словенских Кирила и Методија. Има ће више од 1000 година како су они по вољи божијој просветили неколико словенских племена зрацима вере Христове и предали јавности слово божије на словенском језику; од њих су слати

у Моравију разносио је слова Божија и у Привислински крај: њима је обвезана Русија за самосталност своје цркве као и зато што се она уредила, очврсла и нарасла под упливом и штитом православне вере; њима су обвезани и холмски Руси што су очували своју народност и што се данас избављају од римског лукавства. Много беда и несрећа претрпесмо ми, много патња и тешкоћа претурисмо преко главе наше, и много, много још остаје да патимо; но ми испунисмо посљедње завештање светога Кирила; „у овој (православној) вери стоји спасење и нада наша и ову веру предајемо ми на аманет ученицима својима, да, тако верујући, задобију спасење.“

Дајте да од сад живимо по тој вери, да заливамо душу нашу њеним небеским учењем те да израсте и уроди плодом у правди и истини, а тим самим одведе нас у живот вечни, који, дај боже да задобијемо сви по молитви љубимаца Божијих светога Кирила и Методија, чији спомен од данас у Холму светковаћемо из рода у род. Амин.

О одношаима српске цркве наспрам цркве цариградске, од првих времена њенога бића, па до данас.

(НАСТАВАК).

III.

Коначно отцепљење српске цркве од цариградске патријаршије. — Уређење српске патријаршије.

Народ српски није имао тврдог политичког уређења чак до Немање, с тога се он вазда подвргаваше упливу различних народа, који га окружаваху, — упливу, који је врло често бивао штетан за народње благостање; шта више дешавало се и таквих жалосних призора, који су претили опстанку самога народа. Но покрај свега тога Богу беше угодно да узвиси српски народ, не гледајући на сва та непријатељства сусједних народа, која му грозеше са све четири стране; а

да би господ вољу своју испунио — он посла Србима мудрог Немању, а доцније силнога Душана. Немања је у први ма положио тврд основ политичком бићу срп. државе и благостању срп. народа.

Народ српски после Немање па до Душана и ако имађаше много славних и великих мужева и краљева српских, ипак међу њима не беше ни једног, који би се могао, по својим заслугама и великим делима равњати свом прародитељу Немањи. Једини међу свима њима, који се као достојним праунуком великог и славног прађеде може признати — јесте силни Душан, цар српски. Душан одликоваше се свима оним својствима и даровима, којима и његов прародитељ Немања. Што је год за народ српски било нужније и потребније, то је све Немања учинио и придобио; његовом верном праунуку Душану остало је пак да то све сачува и јуначки брани. По овај велики муж незадовољава се само тиме, што је од родитеља наследио, — већ његов дух тежаше ка већој слави и бољој будућности свога отачаства. — Немања беше творац српског краљевства; Душан — срп. царства. Немања постави темељ српској цркви и заштићаваше је од разних нападаја; син његов Савва основа и уреди српску архијепископију, а Душан, не само што је све то одржао, него је шта више, разширио границе своје државе, а с тиме и границе срп. цркве. Душан је постојано бринуо се о чистоти православља, те с тога је и удалио из своје државе, нарочитим својим указом, све непријатеље источно-православне цркве и нарушитеље чистоте православља. Он је узвисио српску архијепископију на ступањ патријаршије, а духовенство српско на прво почастно место у држави; цркву је обдарио многим драгоценостима, као и земљама, виноградима, шумама и т. д. и т. д. Као највеће и најважније дело, које је Душан у корист српске цркве учинио — јесте уређење срп. патријаршије, с чијм појавом српска црква је остала ван сваке независности од цариградске патријаршије.

 Грчко духовенство, које је се задржало у Србији и после уређења српске независне архијепископије, као што смо то више напоменули — и које је врло тешко било срп. архијепископима изтиснути из своје јерархије, — при свакој удобној прилици клеветаше код царигр. патријара на српско свештенство. Ово клеветање царигр. патријари лако су примали за истину; јер су и сами гледали на српску архијепископију и њено духовенство непријатељским оком. Па према овоме нису никад пропуштали мисао, да, што пре, треба наново подчинити срп. цркву себи и установити у њој грчку јерархију, а затим завести и грчки језик при богослужењу, заборавив, да је српски народ и пређе хтео због тога одцепити се од грчке цркве и предати се у наручја римском папи и примити унију; и што није ово учињено, то имамо благодарити једино св. Савви, а не грчком духовенству. Против овог подлог клеветања охолог грчког духовенства јавља се сада нови заштитник срп. цркве храбри *Душан*. Грчки император Андроник подигао беше војну против Србије, у време владе краља Дечанског оца Душанова, у нади да ће српску државу покорити. Сва је прилика, да га је на ово наговорио царигр. патријар, који такође имађаше велику наду да ће покорити српску цркву. Но они су се оба у свом предрачуну преварили; јер грчка војска у том рату беше до ноге потучена и разтерана (у 1331). У овом рату највише се одликоваше млади Душан, који се још тада зарекао, да ће све силе своје употребити, да српској цркви задобије потпуну самосталност и да ће првом приликом српску архијепископију подићи на ступањ патријаршије. И заиста срећа га послужи, те наскоро после ове битке с Грцима прими у своје руке управу српске државе и 1336 године крунише се краљевском круном.

Душан, пошто је ступио на престо оца свога, желећи осветити се Грцима, што су на оца његова нападали, удари с војском на њих и наскоро побједи Грке и освоји многе њихове пределе, а народ Грчки својом силом јако застраши.

Разширивши и утврдивши границе своје државе, он се прогласи за цара српског. Душан, кад је видео своју државу на високом ступњу — потпуно самосталну и независну и још, шта више, као побједитељ других држава, он тада пожели, да таку самосталност и независност и српска црква имаде; јер не допадале му се господство грчког патријара у Србији. Дух великог, честољубивог и силног Душана немогаше равнодушно сносити ту црквену зависност.

У 1340 год.¹⁾ Душан позове у своју престолницу сво српско духовенство, па и бугарско и грчко из оних предела, који су њему подчињени били; осим духовенства позвао је и све српске великаше и разне народне представитеље, међу којима беху три митрополита: српски, бугарски и охридски, који су такође у ово време били подчињени Душану. — Нико не знађаше прави узрок зашто Душан тако велики сабор сазива; али ипак сваки Србин у срцу неку радост осеђаше и надом се кренљаше, да ће Душан какво важно питање по народ и цркву на том сабору решити. И заиста Срби се у нади не преварише; јер пошто се збор на једно место скупи и по обичају митрополит благослови — Душан изиђе пред сабор и предложи жељу и намеру своју због које сабор и сазвао беше, а то је, да се српска архиепископија прогласи за патријаршију; а српски архиепископ за патријарха. Овај предлог Душана, наравно, није се могао допасти Грцима, који беху присутни на сабору; а Срби су га сви једногласно с највећом радошћу примили. Митрополити бугарски и охридски такође се сагласе на тај предлог и одма сви углас изберу за српског патријара митрополита српског Јанићија. У исто време сабор прогласи и Душана за цара српског, бугарског и грчког.²⁾

(НАСТАВИТЕ СЕ.)

¹⁾ Медаков. II, 17. — Неки историци наводе годину 1346, као Голубински стр. 473. Арсеније Архиман. у „Прав. обзор.“ 8.493 *Monumenta Serbica* Миклош. 124. —

²⁾ Душан подписиваше се на грамотама овако: „Стефанъ въ Христа Бога благовѣрний царь и самодръжць Сръблїемъ, Българомъ и Грекомъ.“ — *Monumenta Serbica* — Миклошића стр. 128. Повест. Срп. нар. — Медаков. II, 19 стр.

Путничке слике ваљевског округа.

(НАСТАВАК.)

Но хајд да видимо, кад тај наш кмет Ива толико троши на ручкове и дочеке, колика му је под његовом надлежношћу сила и мложина. Претрипите се. Акта су званичка, ствар је озбиљна па ће се све изнаћи и дознати; но ту треба она господско-званична хладноћа, полакоћа и озбиљност. Званична акта кажу: 38 глава пореских, и словом тридесет и осам глава пореских; а пре шест година равно 30 ни једна мање, ни једна ни више. Но шта се ми мешамо у званична посла, да гледамо наше ствари. Од стола стајаше узвишеност једна застрта губерима, поњавама, шареницама, бељачама, веленцима и т. д. и та узвишеност покрај сјеверног дувара претстављаше кревет и постељу. На њој је и више ње, као и на столу, полицама и иза запећка пећкиног, било сијасет божији босиљка, чубра, лепог зове, кадивице, трибосиља, сасе, мајкине душице, лепе кате, божијег дрвцета, богородичњака, перунике, седена, стидка, Ивањског цвећа, калопера, незаборави ме, о мени здравца, брзаника, лотичњака, поноћи и т. д. које све прекрасно мирисаше. На полицама дивно изшараним, урезаним, изрезаним, зарезаним, садебљаним, изсеченим и т. д. бејаше сијасет божији цвећа, воћа разног, таџира, таџирића, плеканих виљушака, шољица, и шта ти још ту нема! У источном углу висаше светац наслоњен на полицу, на којој је кадioniца, тамјан, кита од босиљка, нафора, богојављенска водица и још многе друге свете ствари, као амајлица, записи, сан свете Богородице написан ваљда још пре две тисуће год. и т. под. Он је тако, тако дивно израђен да га неможе ни највештији живописац назвати именом и показати у ком је веку и столећу живописан, нити којој школи живописној припада. Но шта ми рекосмо: да му неможе казити име ни познати га да је и из ког века, само један живописац! Не, не, не само један! Но да се дигну сви досадањи бивши од искони времена и школа неби га познали. Па и сам онај који га је живописао неби рекао нити би се подјемчио, да га је игда видео. И за њега је наш сирома добри и смирени кмет Иво морао дати много благо! До овога висаше један хатлија, миздраклија, који више налициаше на каквог арависког питомог становника, него на свеца каквог. А што му је коњ? Боже мој Боже! реп надигао, нождрве разтво-

рио, уши настрижио, гриву накострешно, та око му је једно веће од копите, а и иде ходом хероинским!? Пећ велика, изшарана многим зеленим дончићима, који се цаклаху; производ наших грччара. Па и у овим бјаше смиља, босиљка, тробосиља, чубра, селена, те соба мирисаше правом рајском девојачком душицом. Но да је оставимо на време. Да видимо шта је и како је у кујни и пред овом. Увиђаоница, или кујна ти је, брате, кмета Иве велика и пространа. Са сјеверне стране стоје долапи у којима су разни судови доле, а више горе посуђе. Са западне стране велики ћилери, као и долап од самог липовог дрвета, па чак и водница на којој је неколико *видрица*, каблова, *убањева*, *чобања* и т. под. Иза долапа и више овог стајаше липова полица са ситним стварчицама. На сред куће пружена *верижљача*: на овој до источног дувара, који дели увиђаоницу од собе, висе вериге добре и јаке од исплетеног и увијаног гвожђа са колудовима глатким. На веригама велики котао пун воде вреле, а под овим ватра на којој су церове младице наслоњене на гвоздени *заваљак*. Око ватре на високом *банку* и огњишту машице гвоздене, знак излишности и раскоши; јер наше српске жене носе жив угљен на голом длану за 40 до 50 корачаја, те да метну на лулу своје мужу, или добру госту каквом. Ватраљ гвозден велики, на врху крива дршка са беочугом, који кад се дарне звекеља и т. под. Четири пет троугласти свака на три округле ноге, од липовине, а у соби две велике наслоњаче столице, по казиваху подиуно, да у нашег кмета Иве, (коме незвани дођосмо и натурисмо се за госте), влада у свему и свачему само чиста српска индустрија. Овде се не узимају у рачун троугласте, округласте, округле, четвороугадне, издубљене на по 3 и по 4 ноге, без наслона многе и силне столице, столице, стоци и т. д. А виљушке танке од тенећке, жуте танке камене кашичице, кутија од тенећке за каву и шећер, која стајаше на липовој полици у соби па и шољице кад се узму као знак да и кава ту ради, онда је кућа нашег кмета Иве зајиста прва у том селу, као што је и он сам прво и најузвишеније лице, — лице обучено у власт кметовску — у томе селу. Друга би ствар била да Скобаљ има и свог попу! Овоме свему кад се још додаду: узвишен банак заграђен дебелим растовим даскама, и шест огромних сланина, ваљда још од пре две три године, које се непрестано чвареше, онда и о богатству нашег кмета Иве нема никаква спора. Она кава, шећер и т. д. још нису знаци богатства, но раскоши; а сланине, сланине и амбари као и качаре и у њима што бива, то

је тек оно што чини право и истинско богатство! Не спомињи ти мени ту ни млечаре, ни вајате, ни појате, ни клетове, ни остале изградње ствари. Сланина је душа! она је богатство, па још кад има кукуруза и ракије, то је за сељака изобиље!.. (НАСТАВИТЕ СЕ.)

Г Л А С Н И Ц

Богословија.

У течају ове 187⁴/₅-те школске године, учило се у богословији нашој и то:

У	I	разреду	39	ученика
"	II	" "	34	" "
"	III	" "	39	" "
"	IV	" "	50	" "

Свега дакле 162 ученика.

За одлично владање и успевање у наукама награђени су саветом богословијским следејући ученици:

Из I. разреда богословије.

Похвалним листовима.: Сибин Ђорић, Лазар Поповић.

Из II. разреда.

Књигом: Милан Михајловић, *а похвалним листовима*: Грунца Павловић, Танасије Урошевић.

Из III. разреда.

Књигом: Јеромонах Пајсије *а похвалним листовима*: Илја Нп-колић, Василије Живковић, Љубомир Исаковић, Љубомир Лекић, Љубомир Поповић, Милан Ђеровић, Михаил Јосифовић и Петар Поповић.

Из IV. разреда.

Књигама: Благоје Стојановић, Димитрије Алексић, Милан Станић, Танасије Вукосављевић, Доситије Обрадовић, Лазар Чолић, Јеврем Модеровић.

За црквено појање награђени су хаљинама и књигама (из суме која је од наплаћивања такса за спровод умрлих у току ове године прикупљена) следејући ученици:

Из IV разреда.

		у вредности	180 гр. чар.
Благоје Стојановић	књигама		180 " "
Димитрије Алексић	хаљинама	"	180 " "
Михајило Марковић	"	"	180 " "
Танасије Вукосављевић	"	"	140 " "
Ђорђе Станковић	"	"	70 " "
Јеврем Молеровић	књигама	"	70 " "
Љубомир Тодоровић	"	"	70 " "
Милан Станић	"	"	70 " "
Јован Шарчевић	"	"	70 " "
Димитрије Цветковић	"	"	70 " "
Јован Илијић	"	"	70 " "
Лазар Чолић	"	"	70 " "

Из III разреда.

		у вредности	120 гр. чар.
Стефан Грчић	хаљинама		120 " "
Милан Ђеровић	"	"	70 " "
Љубомир Поповић	књигама	"	70 " "
Илија Николић	"	"	70 " "
Гаврило Банић	"	"	70 " "

Књижевни оглас.

Изашла је ово дана из штампе и у продају ступила књига црквеног појања под називом „ОСМОГЛАСНИК“, приређена од учитеља појања у богословији, катихете полугимназије београдске, свештеника г. Јована Миловановића, и удешена за ученике богословије. Који зна како се досада кубурило са преписом те школске књиге, како се она погрешно преписивала а' још жалосније бележила и на ноте догонила, тај ће лако оценити од какве је важности сада ова књига „Осмогласник“, која је од вишереченог свештеника приређена, коригирана и најтачније избележена, — тако, да по њој може сваки, који је неле има вољу, правилно и за кратко време изучити црквено појање, а ако је неле у црквеном певању вичан, може се сам имајући ту књигу у руци, дотерати и у савршити у појању црквеном. Књига та кошта само 7½ гр. чар. Она се тако јевтино продаје нарочито с тога, да би је могли набавити и ученици богословије а и они учитељи и свештеници, који су раније из школе изашли а ни су ту књигу дочекали.

Издаје и уређује проф. богослов. архим. **Нестор.**

У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ.